

ЗВІТ

про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0276-294
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Національний авіаційний університет
ID ОП у ЄДЕБО	24566
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Підприємництво та бізнес-технології, Другий (магістерський) рівень вищої освіти, 07 «Управління та адміністрування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Посилання на відомості про самооцінювання	https://drive.google.com/drive/my-drive

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Вагонова Олександра Григорівна
Члени експертної групи	Лук'янова Валентина Вячеславівна Родіна Ольга Вікторівна
Залучений представник роботодавців	-
Спостерігачі	-
Дата виїзду до ЗВО	10-12 грудня 2019 року
Посилання на програму виїзду до ЗВО	https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Procedura_akreditac%D1%96i/rozklad_akreditacii_12_2019/2019_12_AKRKDITAC%D0%86YA_rozklad.pdf
Дата надходження звіту до Національного агентства	-
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	-

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

- ◇ наявні
- ◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;
- ◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;
- ◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.
- ◇ **відсутні**

Обґрунтування:

Адміністрацією, НПП та співробітниками ЗВО створено належні умови для роботи експертної групи. Групі експертів було надано приміщення для роботи та проведення зустрічей, які відбулися відповідно програми візиту експертної групи. Експертна група ознайомила з інформацією, що наведена у відомостях про самооцінювання. Під час роботи експертів в університеті весь навчальний процес відбувався згідно розкладу.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у конденсованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Цілі освітньої програми узгоджені із Стратегією розвитку до 2030 року та Концепцією інноваційного розвитку ЗВО. Спілкування із керівництвом дозволило визначити зв'язок між ОП та стратегічними напрямками розвитку університету. ОП затверджена Вченою радою НАУ від 18.04.2018 р. (протокол № 3) на основі чинного законодавства. Виявлення та врахування пропозицій стейкхолдерів (роботодавців, академічної спільноти). Спілкування із студентською спільнотою та представниками самоврядування показало високий рівень задоволення одержаними компетентностями та результатами навчання. За результатами вивчення освітніх програм економічних ЗВО України, було визначено власний набір компонент освітньої програми, який у цілому є обґрунтованим і направлений на розширення сфери економічної діяльності фахівців за даною ОП порівняно з ОП «Підприємницька діяльність в авіації». ОП у цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для магістерського рівня 8. Структурно-логічна схема ОП, що затверджені у 2018 та 2019 роках не достатньо чітко показує і обґрунтовує взаємозв'язок та порядок вивчення деяких освітніх компонент програми. У цілому вибір та послідовність вивчення обов'язкових компонент освітньої програми є обґрунтованим. За рекомендаціями експертів у ЗВО підготовлено проект наказу по університету по зміні професійної кваліфікації на освітню відповідно до Стандартів вищої освіти. Аналіз змісту ОП свідчить про загальну відповідність предметній області визначеної спеціальності. Університет, за інформацією відділу міжнародних зв'язків співпрацює з 136 ЗВО різних країн світу. Інтерв'ю із здобувачами і студентським самоврядуванням показало їх обізнаність про процедури академічної мобільності, але випадків на даній ОП не було зафіксовано. Форми та методи навчання і викладання переважно сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. НПП за даної ОП проходять стажування за кордоном, збільшується кількість публікацій у журналах, що індексуються у наукометричних базах. Хоча опитування здобувачів / викладачів щодо наявності / відсутності порушень академічної доброчесності відсутні. Формою атестації є захист кваліфікаційної роботи. Академічна та /або професійна кваліфікація викладачів, що задіяні в освітньому процесі дозволяє досягти заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їх професіоналізму для викладання на ОП. Усі викладачі програми мають відповідність за академічною кваліфікацією та освітою. Усі викладачі мають свідоцтва про підвищення кваліфікації. Освітнє середовище є безпечним для здоров'я та життя, задовольняє основні потреби викладачів та студентів. Безпечність з позиції забезпечення психологічного здоров'я забезпечується наявністю в структурі університету психологічної служби, яка пропонує конфіденційні консультації практичного психолога. Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента, форми навчання, регламентуються навчальним планом. Під час спілкування із студентами, фактів опитування здобувачів щодо оцінки, яким має бути обсяг самостійної роботи, необхідний здобувачеві для належного опанування дисциплін не виявлено. ЗВО має чіткі та зрозумілі Правила прийому, які враховують особливості ОП. Здобувачі вищої освіти за ОП беруть участь у науково-дослідній роботі кафедри, а викладачі мають значний досвід наукової роботи. Всі студенти та викладачі мають безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів та інфраструктури, що є необхідними для організації навчання. В ЗВО існує необхідність організації та проведення контрольних заходів щодо процедури висвітлення навчально-методичних та наукових доробок викладачів у електронному репозиторію бібліотеки та на сайті кафедри, потребує оновлення навчальна література в бібліотеці.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Наявність вмотивованої висококваліфікованої робочої групи на стадії проектування та для подальшого оновлення ОП, часткове оновлення програмних результатів та освітніх компонент у 2019 році. Високий рівень відповідності нещодавно затвердженому стандарту вищої освіти спеціальності за магістерським рівнем, а також Національній рамці кваліфікацій. Реальна співпраця із окремими роботодавцями, які вмотивовані до участі у формуванні якісної освітньої програми. Відповідність структури та змісту ОП вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю, не зважаючи на те що він був затверджений пізніше відкриття цієї ОП. Наявність у ОП освітніх компонент, які були рекомендовані роботодавцями. Практична підготовка здобувачів за ОП є складовою навчального процесу студентів і в багатьох випадках вона здійснюється на провідних підприємствах Києва і України. Усі викладачі програми мають відповідність за академічною кваліфікацією та освітою. Усі викладачі мають свідоцтва про підвищення кваліфікації. Реалізація ОП відбувається за достатності матеріально-технічних ресурсів. Безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів університету. Безпечне освітнє середовище для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Підтримка здобувачів вищої освіти від деканату, органів студентського самоврядування. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їх професіоналізму для викладання на ОП. Систематичне стажування викладачів кафедри з інших ЗВО, зокрема закордонних, підприємницьких структурах. Сприяння з боку керівництва університету підвищенню майстерності викладачів. Існування чітких процедур щодо оновлення освітньої програми. Достатня прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в НАУ і на ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Проекти розробки/оновлення ОП не висвітлюються на сайті НАУ. Більшість Положень по ЗВО на стадії розробки та є проектами. Немає створеної постійно діючої фокус-групи для моніторингу якості вищої освіти та оновлення ОП. Обмежене залучення роботодавців до розробки і оновлення ОП. Не враховано досвід аналогічних іноземних освітніх програм. Структурно-логічна схема не достатньо чітко показує і обґрунтовує взаємозв'язок та порядок вивчення деяких освітніх компонент програми. Навчальний план затверджений раніше ніж ОП. Вибіркова частина формування компонент ОП потребує удосконалення у контексті збільшення їх різноманітності для здобувачів вищої ОП «Підприємництво та бізнес-технології». Забезпечення окремих програмних результатів навчання лише вибірковими компонентами ОП. Важливим є врахування досвіду аналогічних іноземних програм при оновленні ОП у майбутньому. Запропоновано впровадити додаткові курси та факультативи для розвитку соціальних навичок здобувачів вищої освіти. Не достатньо обґрунтованим є розширення загальних і фахових компетентностей, а також результатів навчання за ОП «Підприємництво та бізнес-технології» відповідно до наявних у Стандарті спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Додаткового обґрунтування або виключення з обов'язкової частини освітніх компонент ОП потребує «Науково-дослідна практика». Рекомендовано долучать до аудиторних занять професіоналів практиків або роботодавців. Відсутність силабусів дисциплін, але наявність у репозитарії ЗВО робочих програм за даною ОП. Доцільно покращити передумови для участі НПП та студентів у програмах міжнародної академічної мобільності. Відсутність правил для визнання результатів навчання, які отримані за фахом у неформальній освіті. Рекомендовано створити чіткі процедури, які забезпечать можливість врахування на ОП наданих послуг здобувачам вищої освіти у системі неформального навчання. Визначити можливості для започаткування практики академічної мобільності здобувачів вищої освіти в контексті цієї ОП. Відсутність участі викладачів та студентів ОП у виконанні міжнародних наукових проектів. Вибіркова частина формування компонент ОП «Підприємництво та бізнес-технології» потребує покращення можливостей вільного вибору студентів як серед компонент цієї ОП, так і серед вибірових дисциплін інших ОП.

університету, виключення дублювання змісту окремих ОК. Покращити умови навчання осіб з обмеженими можливостями, Рекомендовано доповнити освітній процес за ОП активними методами навчання. Рекомендовано розробити і використання ІТ-платформ типу MOODLE та інші інформаційні ресурси, які допомагають ефективно надавати освітній контент ті координувати освітні процеси. Збільшити кількість у НПП публікацій у виданнях, які включені до баз Scopus та Web of Science. Зважаючи на часті зміни вимог ринку праці для фахівців цієї ОП, доцільно вносити необхідні коригування чи доповнення до освітньої програми не рідше одного разу на рік. Доцільно використовувати ефективні фінансові інструменти для постійного матеріального стимулювання результативної діяльності гарантів, НПП у контексті реального покращення якості ОП. Після громадського обговорення проекту ОП рекомендовано на сайті ЗВО оприлюднювати таблицю із пропозиціями стейкхолдерів.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Дослідження мети, зазначеної в ОП «Підприємництво та бізнес-технології», показують її ключову відмінність у акценті на «Володіння ефективними методами досягнення стратегічних цілей підприємства». Дана мета відповідає Стратегії розвитку ЗВО до 2030 року https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Strategija_NAU_2019.pdf та Концепції інноваційного розвитку ЗВО https://nau.edu.ua/site/variables/news/2017/12/%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A6%D0%95%D0%9F%D0%A6%D0%86%D0%AF%202017_11.pdf Виходячи із Стратегії розвитку та зазначеної Концепції можна підтвердити, що мета та особливості ОП «Підприємництво та бізнес-технології» за другим магістерським рівнем вищої мають відповідність та спрямовані на досягнення стратегічних цілей ЗВО щодо підготовки висококваліфікованих фахівців за даною ОП, які володіють компетентностями щодо адміністрування підприємницької діяльності, розробки та реалізації інноваційних проектів, комерціалізації інновацій, застосування інструментів та бізнес-технологій для організації, забезпечення ефективного функціонування та розвитку підприємницьких структур.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Наявні дві рецензії від стейкхолдерів (Рада підприємців при КМУ та Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України) на ОП «Підприємництво та бізнес-технології» носять описовий характер і не містять конкретних пропозицій або власного бачення особливостей даної програми. У ході зустрічей з представниками даних організацій, а також ТОВ «ТРЕВЕЛ ЕНД МАРКЕТИНГ ЛТД» (в т.ч. у формі відео конференції) було з'ясовано, що зазначені стейкхолдери насамперед підтримують дану ОП і основний акцент роблять на практичну підготовку здобувачів вищої освіти, що частково було враховано при формуванні програмних результатів навчання. Спілкування із студентською спільнотою та представниками самоврядування показало високий рівень задоволення одержаними компетентностями та

результатами навчання. Висловлені побажання щодо розширення компетентостей з адміністративного управління та управління ризиками було враховано шляхом введення до освітньої програми у 2019 році таких програмних компонент як «Адміністрування підприємницької діяльності» та «Управління підприємницькими ризиками». Таким чином, позиції та потреби стейкхолдерів при формуванні цілей та результатів навчання ОП певною мірою враховуються
https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/OPP_projek_275/23_12_19/Pro_pozicii_po_076_prijnata_standaru.pdf

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано тенденції розвитку сучасного ринку праці, а також його галузевого та частково регіонального сегменту. Випускників дана ОП поки не має і оцінювання ними відповідності вимогам ринку праці очікується в майбутньому. Перелік освітніх компонент у цілому узгоджується із цілями ОП, тенденціями розвитку спеціальності. Інтерв'ю засвідчили, що ЗВО підтримує зв'язки із роботодавцями та проводить з ними певні консультації щодо особливостей надання освітніх послуг. Частково побажання роботодавців знайшли своє відображення у цілях освітньої програми та програмних результатах навчання. Під час інтерв'ю з гарантом та членами проектної групи даної ОП було зазначено, що під час розробки ОП «Підприємництво та бізнес-технології» був врахований зміст аналогічних освітніх програм ЗВО України, насамперед, економічних. За результатами вивчення освітніх програм економічних ЗВО України, було визначено власний набір компонент освітньої програми, який у цілому є обґрунтованим і направлений на розширення сфери економічної діяльності фахівців за даною ОП порівняно з ОП «Підприємницька діяльність в авіації», що також започаткована у ЗВО і була акредитована у 2018 році за другим магістерським рівнем вищої освіти. Між тим конкретних прикладів, а також фактів вивчення досвіду аналогічних освітніх програм іноземних ЗВО не наведено, що частково послаблює об'єктивність та якість процесу проектування цілей та результатів навчання за ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю було затверджено 10.07.2019 р. У 2019 році були внесені зміни до ОП на основі вимог стандарту та запити стейкхолдерів. Між тим ОП у цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для магістерського рівня, а також затвердженого освітнього стандарту. Зокрема, за інтегральною компетентністю випускника. Крім того, програма містить усі 5, необхідних стандартом, загальних та фахових компетентностей, а також усі 11 програмних результатів навчання. Форма атестації здобувачів вищої освіти також у цілому відповідає вимогам стандарту. На момент формування ОП у 2018 році частково враховувалися вимоги проекту цього документу. За рекомендаціями експертів у ЗВО підготовлено проект наказу по університету по зміні професійної кваліфікації на освітню відповідно до Стандартів вищої освіти, в т.ч. за ОП «Підприємництво та бізнес-технології» 2018 р. ОП «Підприємництво та бізнес-технології» 2019 р враховує освітню кваліфікацію. Отже, ОП за другим магістерським рівнем дозволяє досягти, визначених стандартом, результатів навчання, а також у цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій

для рівня 8.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Відповідність цілей ОП як Стратегії розвитку ЗВО до 2030 року так і Концепції інноваційного розвитку ЗВО. Наявність вмотивованої висококваліфікованої робочої групи на стадії проектування та для подальшого оновлення ОП, часткове оновлення програмних результатів та освітніх компонент у 2019 році. Високий рівень відповідності нещодавно затвердженому стандарту вищої освіти спеціальності за магістерським рівнем, а також Національній рамці кваліфікацій. Реальна співпраця із окремими роботодавцями, які вмотивовані до участі у формуванні якісної освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Проекти розробки/оновлення ОП не висвітлюються на сайті НАУ. Більшість Положень по ЗВО на стадії розробки та є проектами. Немає створеної постійно діючої фокус-групи для моніторингу якості вищої освіти та оновлення ОП. Обмежене залучення роботодавців до розробки і оновлення ОП. Не враховано досвід аналогічних іноземних освітніх програм. Недостатня регулярність та змістовність проведення анкетувань студентів щодо шляхів удосконалення конкретно цієї ОП за набором компонент (дисциплін).

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, та 1.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 1.2, та 1.3, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

За «Законом про вищу освіту» щодо навчального навантаження для магістерських освітньо-професійних програм (90 годин), а також за критеріями чинного стандарту вищої освіти відповідної ОП (для другого рівня вищої освіти не менше 25 % обсягу ОП має бути спрямовано на здобуття загальних та фахових компетентностей, визначених стандартом), ОП повністю відповідає встановленим вимогам. Частка обсягу часу відведеного на вивчення вибіркового компоненту відповідає вимогам законодавства (25 %) і становить 23 кредити, відповідно 25,55% загального обсягу.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

До ОП «Підприємництво та бізнес технології» затвердженої 31.10.2019 році https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/EKTS/2019_new/OPP_2019_New/FEBA/076

[_mag_2019_opp.pdf](#) введена необґрунтовано велика кількість програмних компетентностей, в тому числі додано 3 загальних і 6 фахових до наявних у затвердженому Стандарті вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (за другим магістерським рівнем) затвердженого наказом МОН № 961 від 10.07.2019). Також додатково введено 6 програмних результатів навчання, що є не обґрунтованим, так як окремі з них практично дублюють ПРН введені із Стандарту. Інтерв'ю з гарантом показало, що в ОП «Підприємництво та бізнес-технології» (2018 р.) https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/EKTS/OPP_2019/FEBA/11_076_mag.pdf формування за всіма освітніми компонентами перебільшено по причині орієнтації на обов'язкову творчу, проектно-інноваційну та науково-дослідницьку складову за всіма ОК, що обумовлено спрямованістю на професійний розвиток майбутніх фахівців за ОП. Відповідний навчальний план ОП «Підприємництво та бізнес технології» затверджений 07.10.2019 році. Навчальний план було затверджено значно раніше ніж відповідну ОП. За результатами співбесіди з гарантом була надана відповідь, що причиною були пізно отримані Стандарти вищої освіти і перебування у відпустках. За ОП 2018 а 2019 років виявило, що не всі результати навчання кореспондуються з обов'язковими програмними компонентами (дисциплінами). Результати навчання які повинні забезпечувати освітні компоненти за рахунок обов'язкових програмних компетентностей, а в поданій на акредитацію ОП «Підприємництво та бізнес-технології» забезпечуються за рахунок вибірових освітніх компонентів. Структурно-логічна схема ОП, що затверджені у 2018 та 2019 роках не достатньо чітко показує і обґрунтовує взаємозв'язок та порядок вивчення деяких освітніх компонент програми. У освітній програмі затвердженій у 2019 році ПРН17 забезпечується лише ОК10 Науково-дослідна практика і відповідними вибіровими компонентами ВБ8, ВБ13, ВБ14, ВБ15. Прослідковується ідентичність окремих освітніх компонент за змістом робочих програм (наприклад, ВБ16 та ВБ17; ВБ13, ВБ14 та ВБ15, відповідно табл.1 звіту самооаналізу та ОП «Підприємництво та бізнес-технології»). У цілому вибір та послідовність вивчення обов'язкових компонент освітньої програми є обґрунтованими, але дозволяють лише частково досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо ОП є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз змісту ОП свідчить про загальну відповідність предметній області визначеної спеціальності. Освітні компоненти у цілому відповідають спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Також це узгоджується із особливостями та назвою ОП «Підприємництво та бізнес-технології». Натомість, інтерв'ю зі студентами та роботодавцями підтвердило необхідність оновлення ОП деякими сучасними дисциплінами. Це надасть додаткові можливості для створення конкурентних переваг ОП на ринку освітніх послуг. Також представники студентського самоврядування зазначили про те, що було б корисним збільшити години для вивчення іноземних мов. Іноземна мова спілкування викладається лише один семестр і входить до вибірового блоку дисциплін. Також до обов'язкових освітніх компонент введено «Науково-дослідну практику», аналіз програми якої показав високий ступінь її дублювання з «Передипломною практикою». Дослідження звітів із науково-дослідної практики (базою проходження є лабораторії випускової кафедри) не підтвердили оволодіння здобувачами програмних результатів щодо результативної наукової та професійної діяльності в підприємницьких, торговельних і біржових структурах (ПРН17 та матриця 5 ОП)

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

В університеті розроблені та діють Методичні рекомендації щодо вільного вибору студентами навчальних дисциплін https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/polojennya/Vilyi_vybir_dustsyp_lin.pdf В навчальному плані відповідної освітньої програми внесено 18 вибіркових освітніх компонент. Процедура вільного вибору здійснюється перед початком навчального року і передбачає формування груп із складу 80% контингенту. У 2019 році студенти, що навчаються на першому курсі магістратури даної ОП у формі заяви на ім'я декана факультету Економіки та бізнес-адміністрування подали перелік вибраних дисциплін на 2019/2020 н.р. Відповідно зазначеного переліку випусковою кафедрою була подана Службова записка проректору з навчальної роботи. Але в даній службовій записці наявна дисципліна «Соціальна відповідальність бізнесу» яка відсутня в освітній програмі і навчальному плані та не зазначена у жодній із заяв студентів (що було пояснено як технічна помилка). Здобувачі вищої освіти, які були присутні на інтерв'ю, інформували про те, що вони мали можливість вільно обрати блок дисциплін. Однак через організаційні вимоги щодо кількості студентів для навчання за блоком освітніх компонент, ті хто були в меншості мали згодом прийняти вибір більшості. Завдяки цьому індивідуальні навчальні плани студентів співпадають.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура проходження практичної підготовки зафіксована у Проекті Положення про практичну підготовку студентів і розміщена на сайт університету https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/10_12_19/Pologennja_praktika.pdf Згідно ОП та навчального плану передбачено такі види практичної підготовки – Науково-дослідна (4.5 кредити) та Переддипломна практика (7.5 кредити). Результатами спілкування трьох роботодавців засвідчило їх факт співпраці та готовність прийняти на практику здобувачів вищої освіти за даною ОП. Готовність роботодавців до співпраці підтверджується наявністю договорів (9 договорів з роботодавцями). Є внутрішні документи щодо практичної підготовки: Програма науково-дослідної практики <http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/40529/1/%D0%9D%D0%94%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%9F%D0%91%D0%A2%20-076.pdf> та переддипломної практики <http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/40530/1/%D0%A0%D0%9F%20%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20076%20%D0%91%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80%20%D0%9F%D0%94%D0%90%202019.pdf>

Також у ЗВО розроблено проект Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти

https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/10_12_19/Pologennja_praktika.pdf

За результатами опитування здобувачів вищої освіти щодо практичної підготовки було з'ясовано що вони мають можливість проходити практику відповідно укладених договорів ЗВО або самостійно обирати базу практики (стосовно переддипломної практики).

Дослідження звітів з практики здобувачів вищої освіти за даною ОП (надано по 2 звіти з кожного виду практики) показало:

- звіт з переддипломної практики відповідає програмі практики, а також завданню щодо підготовки до написання окремих розділів дипломної роботи;

- звіт з науково-дослідної практики носить більш теоретичний характер, лише частково відповідає програмі, також не відповідає зазначеним в даній ОП програмним результатам.

Зміст програми переддипломної практики у цілому відповідає тенденціям розвитку ринку праці та очікуванням стейкхолдерів, а також дозволяє досягти за цією компонентою, заявлених у ОП, програмних результатів навчання.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

Навчання на ОП «Підприємництво та бізнес-технології» дозволяє здобути соціальні навички як через освітні компоненти, що формують як основні загальні компетентності (в ОП 2019 р. введено дисципліну «Організація праці підприємця»), так і опосередковано через вибіркові освітні компоненти («Комунікаційні технології в підприємницькій діяльності», «Іноземна мова ділового спрямування»). Спілкування із здобувачами та студентським самоврядуванням підтвердило широке залучення їх до навчальних тренінгів технології, ділових ігор, дискусійних панелей, волонтерської роботи, має важливе значення у набутті соціальних навичок майбутніх фахівців, у тому числі здобувачів за даною ОП. Студентам можуть бути створені і додаткові умови для отримання таких навичок через можливість навчання на відповідних факультативах або спеціальних курсах в університеті. Кваліфікований кадровий потенціал ЗВО для організації такого навчання є цілком достатнім.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на тепер відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами опитування здобувачів вищої освіти цієї ОП було з'ясовано що співвідношення аудиторної та самостійної роботи відповідає фактичному навантаженню здобувачів. В університеті діє Порядок надання дозволу на вільне відвідування навчальних занять студентами університету. Це передбачено у проекті Положення про індивідуальний план студента https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/10_12_19/Pologennja_pro_INP_S_NAU.doc.pdf Проведені співбесіди показали, що здобувачі ознайомлені з даною процедурою, але лише за їхньою інформацією це діє за умов працевлаштування за спеціальністю. Про інші умови надання права вільного відвідування студенти не поінформовані. За словами декану факультету економіки та бізнес-адміністрування випадків вільного відвідування за даною ОП не зафіксовано.

Опитування здобувачів щодо задоволеності ОП проводиться у вигляді анкетування результати якого відображені на сайті університету https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/qamonitoringosvprog/041219/43.JPG

На жаль не відмічено здобувачі якого освітнього ступеня приймали участь у опитуванні. Аналіз результатів показав, що основними проблемами є оснащення лабораторій та технічне забезпечення освітнього процесу. При оновлення ОП у 2019 році були враховані пропозиції здобувачів вищої освіти щодо організації самостійної роботи, внесення окремих дисциплін. За результатами анкетування були введені такі освітні компоненти: ОК3 «Організація праці підприємця», ОК5 «Управління підприємницькими ризиками». респондентів). Це підтверджує і додатковий аналіз змісту компонент ОП експертами. Таким чином, обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонент переважно реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, і у цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за даною ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Відповідність структури та змісту ОП вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю, не зважаючи на те що він був затверджений пізніше відкриття цієї ОП. Наявність у ОП освітніх компонент, які були рекомендовані роботодавцями. Практична підготовка здобувачів за ОП є складовою анкетування студентів і в багатьох випадках вона здійснюється на провідних підприємствах Києва і України.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Структурно-логічна схема не достатньо чітко показує і обґрунтовує взаємозв'язок та порядок вивчення деяких освітніх компонент програми. **Навчальний план затверджений раніше ніж ОП.** Вибіркова частина формування компонент ОП потребує удосконалення у контексті збільшення їх різноманітності для здобувачів вищої ОП «Підприємництво та бізнес-технології». Забезпечення окремих програмних результатів навчання лише вибірковими компонентами ОП. Важливим є врахування досвіду аналогічних іноземних програм при оновленні ОП у майбутньому. Запропоновано впровадити додаткові курси та факультативи для розвитку соціальних навичок здобувачів вищої освіти. Не достатньо обґрунтованим є розширення загальних і фахових компетентностей, а також результатів навчання за ОП «Підприємництво та бізнес-технології» відповідно до наявних у Стандарті спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». **Додаткового обґрунтування або виключення з обов'язкової частини освітніх компонент ОП потребує «Науково-дослідна практика».**

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.4 та 2.8. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 2.2, 2.5 та 2.6, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією ОП загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому НАУ https://nau.edu.ua/site/variables/docs/pk/2018/pravila18/Pravila_18.pdf оприлюднені на сайті ЗВО. Правила прийому на навчання достатньо мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією магістерською освітньою програмою.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Програми фахового та додаткового фахового випробування для вступу за ОП «Підприємництво та бізнес-технології» http://feba.nau.edu.ua/images/econom/Programa_fahovogo_vstupnogo_viprobuвання_Magstr_076_PDA_PBT_2019.pdf оприлюднені на сайті ЗВО і переглядаються щорічно. При прийомі на навчання на конкурсній основі здобувач має скласти вступне фахове випробування та іспит з іноземної мови (ЄВІ). Якщо вступник немає бакалаврської освіти за відповідним фахом, він ще складає додаткове вступне фахове випробування. В документі Програмі відображено перелік тем для підготовки, частково наведено тести, критерії бальної оцінки знань вступників та характеристика завдань, а також рекомендована література для підготовки. Окремо зазначено критерії оцінювання і процедуру формування рейтингу вступника. Програма додаткового вступного фахового випробування розроблена на базі деяких розділів програм підготовки бакалаврів зі спеціальності «Економіка підприємства». Документ розміщено на сайті ЗВО http://feba.nau.edu.ua/images/econom/Programa_dodatkovogo_vstupnogo_viprobuвання_Bakalavr_2_076_PDA_PBT_MBS.pdf На основі отриманої інформації можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за ОП у цілому враховують особливості самої ОП. Однак перелік тестів для фахового випробування та білетів додаткового вступного фахового випробування наведено лише як приклад (5 тестів та 6 білетів).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у ЗВО http://cnt.nau.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_18_07_19.pdf наявне на сайті університету. Окремі аспекти щодо академічної мобільності здобувачів містяться у Положення про організацію освітнього процесу https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/polojennya/Polozhennia_pro_organizatsiiu_osvitnoho_protseesu_v_Natsionalnomu_aviatsiinomu_universyteti.pdf та документах Системи менеджменту якості ЗВО <https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/sistema-menedzhmentu-yakosti-nau/> Університет, за інформацією відділу міжнародних зв'язків співпрацює з 136 ЗВО різних країн світу. Інтерв'ю із здобувачами і студентським самоврядуванням показало їх обізнаність про процедури академічної мобільності, але випадків на даній ОП не було зафіксовано. Відповідно до Тимчасового положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти <https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF.pdf> переведення студентів на перший курс забороняється, тому здобувач вищої освіти за другим магістерським рівнем може подати заяву про переведення тільки після першого року навчання та на таку саму спеціальність (спеціалізацію).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час зустрічі з представниками окремих структурних підрозділів ЗВО, працівник відділу забезпечення якості вищої освіти зазначили що Положення про визнання результатів навчання отриманих по неформальній освіті на стадії розробки. Декан факультету економіки та бізнес-адміністрування зазначила що звернень від здобувачів освіти, що навчаються на даній ОП не

було. Здобувачі вищої освіти ОП «Підприємництво та бізнес-технології» це підтвердили.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОП. Наявність публічного доступу до документів академії, що регулюють доступ до ОП та визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Відсутність правил для визнання результатів навчання, які отримані за фахом у неформальній освіті. Рекомендовано створити чіткі процедури, які забезпечать можливість врахування на ОП наданих послуг здобувачам вищої освіти у системі неформального навчання. Визначити можливості для започаткування практики академічної мобільності здобувачів вищої освіти в контексті цієї ОП.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2, та 3.3. При цьому відсутні процедури за підкритерієм 3.4 є у планах роботи керівництва університету на найближчий період. Враховуючи релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

На офіційному сайті ЗВО відсутні посилання на електронні навчальні ресурси (наприклад типу MOODLE). Інтерв'ю з здобувачами і професорсько-викладацьким складом, що забезпечує дану ОП показали, що основна робота студентів та викладачів ведеться через соціальні мережі (Facebook, Viber, Telegram). Електронні ресурси надаються студентам в індивідуальному порядку через старост або кураторів груп. Матриця у таблиці 3 (подано у звіті само оцінювання) відповідає ОП затвердженій у 2019 році за сукупністю програмних результатів та освітніх компонент, але подані методи навчання та оцінювання є однакові для усіх зазначених освітніх компонент (як основних так і вибіркового).

Методи та форми навчання, які використовуються НПП на ОП, дозволяють ефективно досягти переважної більшості програмних результатів. Це було встановлено унаслідок вибіркового опитування НПП та студентів. Однак подекуди застосовуються традиційні методи і форми, за допомогою яких складно досягти деяких результатів навчання на даній ОП. Це перш за все пов'язано із творчими навичками вирішення нестандартних ситуацій. Для таких ПРН більш ефективними б стали методи активного вивчення дисципліни (кейс-стаді, бізнес-симуляції, тренінги, ділові ігри та ін.). Свідченням студентоцентрованого підходу та позитивною практикою є можливість отримання та перевірки завдань для здобувачів вищої освіти дистанційно (через соціальні мережі). В освітньому процесі реалізації ОП «Підприємництво та бізнес-технології» використовуються наступні програмні продукти: «Майстерня бізнес-планування 7.0» та табличний редактор пакету програм «OpenOffice» (розповсюджується вільно за принципом «Free download»); програмний продукт MDOFFICE (надано у освітніх цілях компанією-виробником ТОВ «НВО ПОВЕРХНОСТЬ МД» за угодою про співробітництво

№218 від 20.10.2019 р.), ліцензовані пакети Statistica, OpenProj, MSExcel, ліцензовані та он-лайн версіїMSProject, BSC-designer, он-лайн версія Microsoft Dynamics CRM.

Таким чином, форми та методи навчання і викладання переважно сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Крім того, вони у цілому узгоджуються із студентоцентричним підходом та принципами академічної свободи. Але бажано реалізовувати навчальні процедури через інформаційну систему ЗВО на платформі офіційного сайту університету.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО обрав для себе декілька форм інформування здобувачів вищої освіти, а саме: репозитарій факультету <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/9563> усне повідомлення, передача інформація через мережу facebook, viber, telegram, друковані навчальні матеріали (навчальні посібники, методичні рекомендації до курсових робіт, робочі програми дисципліни, комплекти документів для підготовки до заліків та іспитів, методичних рекомендацій до виконання дипломних робіт http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/40628/3/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0_%D0%94%D0%A0_%D0%BC%D0%B0%D0%B3i%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B8_076_2019%20%281%29.pdf тощо). Отже, за результатами бесіди із здобувачами вищої освіти та НПП було з'ясовано що основна частина інформації отримується через соціальні мережі та Viber, Telegram. Репозитарій містить лише робочі програми дисциплін, частково є електронні методичні вказівки і посібники на сайті бібліотеки ЗВО. Інші електронні навчальні ресурси відсутні. Наявні на випусковій кафедрі навчально-методичні комплекси включають окрім робочої програми лише завдання для проведення підсумкового контролю (відповідне положення розміщено на сайті НАУ і затверджено у 2016 о. https://nau.edu.ua/site/variables/news/2017/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%20%D0%9D%D0%9C%D0%9A%20_%D0%B2%D1%80%D0%B0%D1%85_%D0%B7%D1%96%20%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Перелік публікацій НПП, в т.ч. із здобувачами, що забезпечують підготовку для даної ОП розміщений у репозитарії ЗВО <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/9565> Також на сайті бібліотеки ЗВО за допомогою пошукової системи є можливість перегляду методичного матеріалу та публікацій викладачів. ЗВО має власні фахові видання, що розміщені на сайті бібліотеки <http://jrn1.nau.edu.ua/> Науково-дослідна робота кафедри відображена на відповідному сайті <http://feba.nau.edu.ua/kafedri/kafedra-ekonomiki/ec-nauk> Випусковою кафедрою для забезпечення якісної підготовки здобувачів вищої освіти та поєднання навчання і досліджень проводиться щорічна Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми економіки», наявні відповідні збірники доповідей, спілкування із здобувачами і роботодавцями виявили активну участь останніх у даних заходах. Серед компонент ОП є вибіркова дисципліна «Методологія наукових досліджень». Студенти долучаються до процесу досліджень під час виконання курсових та дипломних робіт. Отже, університет у цілому забезпечує поєднання цілей програми та процесу викладання і навчання за ОП із науковими дослідженнями.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Дана ОП функціонує лише один рік. Тому лише частина викладачів по факту здійснювали оновлення змісту навчальних дисциплін на 2019-2020 н.р. (насамперед, оновлено введені у 2019 о. освітні компоненти). На зустрічі із академічним персоналом була висловлена готовність це зробити за потреби. Безпосередньо механізм оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі певною мірою в університеті відпрацьований, що підтверджується нормативним документами з організації освітнього процесу в ЗВО <https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kreditno-modulna-sistema/>. Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах ОК розміщено в репозитарію ЗВО у робочих програмах дисциплін <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/40384>

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Кафедра економіки і бізнес-технологій ініціювала укладання договорів про співпрацю в сфері освіти та науки із наступними закордонними закладами освіти: Батумським державним університетом ім. Шота Руставелі (Батумі, Грузія), Батумським навчальним інститутом навігації (Батумі, Грузія), Грузинським авіаційним університетом (Тбілісі, Грузія), Національним інститутом економічних досліджень (Батумі, Грузія). НПП за дано ОП проходять стажування за кордоном, збільшується кількість публікацій у журналах, що індексуються у наукометричних базах. Іноземні студенти ЗВО мають можливість отримати диплом магістра за багатьма спеціальностями, але за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» набір іноземних студентів не відбувся. У програмах міжнародної академічної мобільності НПП та студенти за ОП участі не брали. Тому процес інтернаціоналізації на цій ОП має потребу у активному подальшому розвитку.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Визначення важливості наукової підготовки фахівців у цілях ОП. Наявність у членів групи забезпечення публікацій у виданнях, які включені до авторитетних міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Відсутність участі викладачів та студентів ОП у виконанні міжнародних наукових проектів. Відсутність силябусів дисциплін, але наявність у репозитарії ЗВО робочих програм за даною ОП. Доцільно покращити передумови для участі НПП та студентів у програмах міжнародної академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за під критеріями 4.3, 4.4 і 4.5. До того ж, враховуючи певну узгодженість за під критеріями 4.1, 4.2, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Загальні форми контрольних заходів та система оцінювання здобувачів вищої освіти визначені в ЗВО у Проекті Положення про проведення поточного та семестрового контролю https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/10_12_19/Organizacija_potoch_nogo_ta_semestrovogo_kontroly.pdf та у Положенні про організацію освітнього процесу https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/polojennya/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu_v_Natsionalnomu_aviatsiinomu_universyteti.pdf (розділ 4.4). Також критерії оцінювання представлені у розроблених робочих програмах, що є у репозитарії ЗВО <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/40384> і містять окремі розділи щодо критеріїв оцінювання та форм контрольних заходів. Спількування зі студентами засвідчило, що для більшості з них критерії оцінювання у цілому є чіткими та зрозумілими. Наявні критерії переважно дозволяють встановити досягнення більшості результатів навчання за ОП. Аналіз робочих програм освітніх компонентів ОП «Підприємництво та бізнес-технології» та інтерв'ю із здобувачами виявили певні некоректності подання інформації щодо таких питань: частка загального балу на контрольний захід «диференційований залік» (12 або 0), іспит (12 або 40), умови одержання підсумкового балу і його величина у разі не здачі іспиту тощо, що не відповідає Проекту Положення про проведення поточного та семестрового контролю. Також у робочих програмах і інших відповідних документах не зазначено особливостей проведення навчального процесу, форм контролю, критеріїв оцінювання для студентів, що навчаються за заочною формою навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Форма атестації здобувачів вищої освіти визначена у ОП затвердженій у 2019 році https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/EKTS/OPP_2019/FEBA/11_076_mag.pdf в цілому відповідає вимогам затвердженого стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Однак необхідно внести зміни до ОП в частині вимог до кваліфікаційної роботи, а також у програмі дипломної/кваліфікаційної роботи чітко виділити особливості для ОП «Підприємництво та бізнес-технології». Надана програма дипломної роботи і переддипломної практики є єдиною для двох ОП (Підприємницька діяльність в авіації» та «Підприємництво та бізнес-технології») без подання специфіки даних освітніх компонент <http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/40628>

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачам вищої освіти повідомляється на початку навчального семестру в усній формі НПП, у соціальних мережах. Також у відкритому доступі на сайті ЗВО є Проект Положення про проведення поточного і семестрового контролю

https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/10_12_19/Organizacija_potoch_nogo_ta_semestrovogo_kontroly.pdf За словами здобувачів їм відомо про можливості перездачі контрольних заходів, але загалом процедура не відома і випадки перездачі відсутні. Випадків застосування процедур врегулювання конфлікту інтересів за ОП не було. Процедури із вирішення конфліктних питань існують, але через відсутність випадків таких ситуацій ефективність і прозорість процедури перевірити складно. Розклад занять і екзаменів по факультету економіки та бізнес-адміністрування відсутній на сайті університету, розміщено на сайті факультету ФЕБА
<http://rozklad.nau.edu.ua/timetable/group/%D0%A4%D0%95%D0%91%D0%90> та
<http://rozklad.nau.edu.ua/exam/group/%D0%A4%D0%95%D0%91%D0%90>

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

В університеті здійснюються такі заходи щодо дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності: інформаційна робота НПП зі студентами, мотивація студентів до навчання, перевірка робіт на плагіат, інформаційна та консультативна робота бібліотеки з авторами наукових праць, відкритий доступ до інформації та ін. Розроблено та затверджено Положення про академічну доброчесність <https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/akademichna-dobrochestnist/> Перевірка наукових праць та кваліфікаційних робіт на плагіат здійснюється за допомогою сервісу «Unicheck». У обов'язковому порядку перевіряються автореферати та дисертаційні роботи, статті для збірників наукових праць ЗВО, монографії, підручники та навчальні посібники, навчально-методичні посібники, кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ОС бакалавр та магістр. Найближчим часом очікується перевірка на плагіат кваліфікаційних робіт, які за цією ОП захищатимуться вперше. На зустрічі із експертами студенти позитивно сприйняли ідею перевірки на плагіат і академічної доброчесності. Політика та процедури ЗВО щодо академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Наявність у відкритому доступі робочих програм дисциплін. Існування у відкритому доступі організаційно-методичних документів щодо роз'яснення критеріїв оцінювання. Існування дієвих технологічних процедур для перевірки наукових робіт та кваліфікаційних праць на унікальність.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Не є чіткими і до кінця зрозумілими критерії оцінювання (наявність протиріччя у робочих програмах і нормативних документах). Рекомендовано доповнити освітній процес за ОП активними методами навчання (бізнес-симуляціями, діловими іграми, кейс-стаді, тренінгами тощо), а також відповідними формами і критеріями оцінювання усіх результатів навчання,

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.2, 5.3 і частково за підкритеріями 5.1 та 5.4. До того ж, враховуючи релевантність фактів і їх контексту,

а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація НПП, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Професійна кваліфікація НПП відповідає профілю кафедри та даної ОП. Так гарантом ОП «Підприємництво та бізнес-технології» є кандидат економічних наук (08.07.04 економіка транспорту і зв'язку, атестат доцента кафедри економіки транспорту), що відповідає спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», також на кафедрі працює 4 кандидата економічних наук, які викладають дисципліни на цій ОП, базова освіта «Економіка підприємства». Завідувач кафедри «Економіки та бізнес-технологій» є доктор економічних наук (спеціальність 08.00.03), але згідно до п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності відповідає 12 пунктам. На кафедрі, за сумісництвом працюють два професори, що забезпечують викладання дисциплін за даною ОП. Експертам було надано підтверджуючі документи для ознайомлення. Так, доцент кафедри, що викладає дисципліну «Бізнес-діагностика» має практичний досвід роботи на посаді виконавчого директора, виконував роботи з оптимізації та бюджетування підприємницької діяльності ТОВ «Ліота» в період 02.08.1999-01.08.2016 рр. (довідка від ТОВ «Ліота» №27/3 від 14.06.2019 р.), також здійснює наукове консультування адміністративно-управлінського персоналу з питань бізнес-моделювання туристичної бази «Молодіжна» з 27.03. 2013 р. (довідка т.№192 від 14.06.2019 р.). Склад кафедри представлено на веб-сторінці факультету <http://feba.nau.edu.ua/kafedri/kafedra-ekonomiki/ec-sklad>

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Вимоги до науково-педагогічних працівників визначені з урахуванням чинного законодавства та Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ЗВО <https://nau.edu.ua/site/variables/news/2019/5/poriadokzamish.pdf> та укладання з ними трудових договорів (контрактів). З метою забезпечення профільності викладачів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» при інших рівних умовах перевага надається претендентам, які мають вищу освіту за спеціальністю «Економіка підприємства» або науковий ступінь за спеціальністю 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». При залученні викладачів обов'язково враховуються критерії рівня наукової та професійної активності. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

До організації та реалізації освітнього процесу залучаються роботодавці під час проходження переддипломної практики та написання кваліфікаційної роботи. Даний факт підтверджується договорами на практику (9 договорів), наказами на практику та наказами про затвердження тем кваліфікаційних робіт, а також у ході співбесід з роботодавцями та здобувачами. Найвніше залучення роботодавців до проведення наукових конференцій, що організовувались на базі випускової кафедри.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

До проведення аудиторних занять в межах навчального процесу по даній ОП роботодавці поки ще не залучалися. У ході зустрічей експертів з представниками роботодавців, а також ТОВ «ТРЕВЕЛ ЕНД МАРКЕТИНГ ЛТД» (в т.ч. у формі відео конференції) було з'ясовано, що зазначені стейкхолдери планують в майбутньому проводити такі заняття, це також підтвердили гарант ОП та викладачі кафедри на зустрічі.

5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Викладачі здійснюють підвищення кваліфікації відповідно до Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників. https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/5/2_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B2%20%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%84_%D0%B0%D0%BA%D1%82.pdf Серед видів підвищення кваліфікації виділяють: довгострокове підвищення кваліфікації та стажування; короткострокове підвищення кваліфікації та стажування (семінари, семінари-практикуми, семінари-наради, семінари-тренінги, тренінги, вебінари, «круглі столи» тощо). Так, викладачі кафедри систематично проходять підвищення кваліфікації, згідно з представленими сертифікатами. Усі викладачі мають свідоцтва про підвищення кваліфікації, що відповідають дисциплінам, які викладаються на даній ОП протягом останніх 5 років.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

У проєкті НАУ є розроблення щорічного моніторингу рейтингу викладачів. Також у ЗВО розроблено проєкт Положення про рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників та навчально-наукового структурного підрозділу ЗВО <https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/zovnishni-reytingi/>, яке винесено на обговорення на сайті університету. Оцінка викладацької майстерності викладачів здійснюється на рівні кафедр шляхом проведення відкритих занять, взаємного відвідування занять викладачами, а також частково через анонімні опитування студентів. У цілому існуюча система матеріального стимулювання викладацької майстерності в університеті потребує удосконалення.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Усі викладачі програми мають відповідність за академічною кваліфікацією та освітою. Усі викладачі мають свідоцтва про підвищення кваліфікації. Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. Готовність роботодавців долучатися до участі у навчальному процесі за ОП на взаємовигідних з університетом умовах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Рекомендовано університету розробити ефективну власну програму підвищення кваліфікації викладачів для розвитку їх соціальних навичок та педагогічної майстерності. Доречно створити чітку та об'єктивну рейтингову систему оцінювання ефективності діяльності науково-педагогічних працівників для використання її в системі матеріального стимулювання персоналу. Під час спілкування із гарантом ОП та завідувачем кафедри було надано рекомендації щодо активізувати співпрацю з роботодавцями та практиками, зокрема розширити їх коло з числа представників бізнес-структур.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.2 та 6.5. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 6.3 та 6.6, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоволками (переважно критерій 6.4), що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Фінансові ресурси ОП формуються за рахунок коштів державного бюджету на умовах державного замовлення на оплату послуг з підготовки фахівців, наукових і науково-педагогічних кадрів та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, з дотриманням принципів цільового та ефективного використання коштів, публічності та прозорості у прийнятті рішень. Аналіз звітів про фінансові результати Національного авіаційного університету (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/finansova-zvitnist/2019-rik.html>, <https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/finansova-zvitnist/2017.html>) показав, що протягом 2017-2018 рр. спостерігається значне перевищення видатків над доходами університету (5-7%). Освітній процес щодо реалізації ОП забезпечується усіма необхідними ресурсами відповідно до ліцензійних вимог. Результати перевірки комісії свідчать, що матеріально-технічна база університету відповідає встановленим вимогам і є достатньою для забезпечення навчально-виховного процесу, наукової роботи та соціально-побутових потреб професорсько-викладацького складу і студентів. Під час виїзної експертизи відвідали комп'ютерний клас кафедри економіки та бізнес-технологій. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, що необхідні для досягнення цілей, є достатньою. Бібліотека ЗВО забезпечує інформаційну базу для досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів. Інформаційний ресурс бібліотеки розміщується на окремому сайті <http://www.lib.nau.edu.ua/main/>. Бібліотека ЗВО частково забезпечує інформаційну базу для досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів, використовуючи фонди періодичних видань, навчальної та наукової літератури (в межах робочих програм дисциплін, електронних ресурсів наукових і навчально-методичних видань працівників НАУ).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Спілкування з НПП, що забезпечують освітній процес за ОП «Підприємництво та бізнес-технології», а також здобувачами за даною ОП, виявили достатньо широкий перелік програмних продуктів, що застосовуються при викладанні дисциплін порівняно з таблицею 1 відомостях про самоаналіз. Студенти та викладачі мають безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів та інфраструктури, що є необхідними для організації навчання. Студенти отримують інформацію із різних інформаційних джерел: електронні ресурси бібліотеки, репозитарій та сайт кафедри. У здобувачів та студентів є можливість безоплатно користуватися комп'ютерною технікою, навчально-методичною літературою, іншою

інфраструктурою НАУ (їдальні, спорткомплекс, гуртожитки тощо).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

У відповідності стратегічних документів ЗВО передбачено безпечні умови навчання, праці та побуту здобувачів вищої освіти, дотримання здорового способу життя. Стан приміщень відповідає санітарним нормам та вимогам охорони праці. В навчальному корпусі факультету економіки та бізнес-адміністрування (корпус №2) функціонує їдальня та буфет, а також передбачено «зону відпочинку» для студентів. Здобувачі ОП «Підприємництво та бізнес-технології» переважно навчаються безпосередньо у аудиторіях випускової кафедри і ФЕБА (корпус №2). Більшість корпусів НАУ поєднано закритими переходами, що зручно для переміщення, але може створити певні проблеми з евакуацією у кризових ситуаціях. Іногороднім студентам надається гуртожиток. Безпечність з позиції забезпечення психологічного здоров'я забезпечується наявністю в структурі університету психологічної служби, яка пропонує конфіденційні консультації практичного психолога. Під час спілкуванням із представниками органів студентського самоврядування встановлено, що останні є координаторами між психологічною службою та студентами в разі виникнення різних ситуацій. Куратори також запевнили, що при першій зустрічі із студентами інформують здобувачів про наявність такої служби та можливі шляхи комунікації та координації. В університеті є систематичної практикою проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості студентів, метою якого є визначення та підвищення фізичної підготовленості студентської молоді України. На території кампусу НАУ розміщено та обладнано багато зон відпочинку. Під час виїзної експертизи спостерігалось неодноразове порушення законодавства України, щодо обмеження місць куріння тютюнових виробів на території навчальних закладів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

З питань освітньої діяльності, безпосередньо навчання та викладання комунікація із студентами відбувається через викладача або куратора академічної групи. Представником студентів в адміністративній вертикалі управління навчально-виховним процесом є староста академічної групи, який має повноваження доводити до групи управлінські рішення деканату, ректорату, вчених рад університету та факультету тощо. Староста групи представляє інтереси студентів на всіх рівнях структурних підрозділів (кафедра, факультет, ректорат тощо), взаємодіє з куратором групи, з деканом факультету та його заступниками, з органами студентського самоврядування факультету, гуртожитку, університету і т. ін. Актуальна інформація щодо освітньої, міжнародної, наукової діяльності, важливі події із життя університету, анонси подій та заходів висвітлюються на сайті ЗВО. ЗВО сприяє підвищенню життєвого рівня студентів і морально та/або матеріально заохочує їх за певні досягнення в навчанні, науковій спортивній та громадській роботі.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО розроблено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/NAU_doc_nac_2019/Inkluzivna_osvita/inkluz_nakaz.pdf. Цей Порядок визначає дії працівників Університету щодо забезпечення зручності та комфортності перебування в Університеті особам, що потребують допомоги, а також створення умов для якісного їх обслуговування працівниками ЗВО. Керівництво університету

запевнило експертів, що у ЗВО для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами створюються умови для здобуття ними освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, надання пільг і соціальних гарантій у порядку, встановленому законодавством. У ЗВО функціонує соціально-психологічна служба. В деканаті та на кафедрах на початку навчального року вивчають контингент студентів з особливими освітніми потребами, що зараховані на перший курс. В окремих випадках для студентів з особливими освітніми потребами за нормативними документами університету передбачено навчання за індивідуальними навчальними планами. На жаль у приміщеннях НАУ відсутні організаційно-технічні умови (мобільні пандуси, ліфти та ін.).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО є формалізованою. Процедура подання офіційної скарги в університеті врегульована наступними заходами: Скринька довіри; Телефон довіри; Години прийому адміністрації університету; Інструкція з діловодства за зверненнями громадян в ЗВО https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/kadri/Instruktsiia_za_zvernenniamy_nova_redaktsiya_2016.pdf. На зустрічі із експертною групою представники студентського самоврядування та представники здобувачів вищої освіти стверджували, що випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією не було. З метою підвищення ефективності здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції в НАУ згідно наказу в.о. Ректора (№134/од від 09.03.17р.) створена постійно діюча комісія для розгляду заяв про виявлені корупційні правопорушення. <https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/antikorupczijna-komisiya.html>, а також розроблена Антикоруційна програма Національного авіаційного університету, проєкт нової редакція якої висвітлено на сайті університету <https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/antikorupczijna-programa-nacziionalnogo-aviaczijnogo-universitetu.html>. У 2018 році в НАУ було затверджено більшість документів, які є необхідними для успішного функціонування внутрішньої системи забезпечення якості, в т.ч. стосовно академічної доброчесності <https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/akademichna-dobrochestnist/>. Процедури щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів у разі конфліктних ситуацій на ОП регламентуються Положенням про проведення поточного та семестрового контролю https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/10_12_19/Organizacija_potoch_nogo_ta_semestrovogo_kontroly.pdf (проєкт) та у Положенням про організацію освітнього процесу https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/polojennya/Polozhennia_pro_organizatsiiu_osvitnoho_protseesu_v_Natsionalnomu_aviatsiinomu_universyteti.pdf Окремі положення щодо вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями, та дискримінацією є на стадії розробки.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Реалізація ОП відбувається за достатності матеріально-технічних ресурсів. Безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів університету. Безпечне освітнє середовище для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Наявна підтримка здобувачів вищої освіти від деканату, органів студентського самоврядування. Наявність антикорупційної програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Існує необхідність організації та проведення контрольних заходів щодо процедури висвітлення навчально-методичних та наукових доробок викладачів у електронному репозиторію бібліотеки та на сайті кафедри, створенню повноцінного електронного ресурсу для навчання типу MOODLE (наявність ІТ-інструментів доступу до завдань із СРС, форм контролю, навчального контенту та інших елементів навчання). Підвищення і конкретизації уваги до умов навчання осіб з особливими освітніми потребами. Доцільно розробити або удосконалити процедури щодо вирішення потенційних конфліктних ситуацій в університеті (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією).

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 7.5 та 7.6, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури розроблення, затвердження, та періодичного перегляду освітньо-професійних програм в НАУ відбувається у відповідності до Положення «Про систему забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Національного авіаційного університету», затвердженого протоколом № 8 засідання Вченої Ради НАУ 28.11.2018р. <https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/12/Polozhennia%20pro%20sustemy.pdf> та «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті», прийнятому на засіданні Вченої Ради НАУ (протокол №4 від 25.05.2016 р.) та затвердженому наказом ректора від 26.05.2016 р. №195/од https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/polojennya/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu_v_Natsionalnomu_aviatsiinomu_universyteti.pdf Процедура моніторингу освітньої програми здійснюється відповідно до Проекту моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм: <https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/quality-prorams.html> У 2019 р. ОП переглядалася й була вдосконалена з позицій необхідності забезпечення компетентностей відповідними освітніми компонентами, що розширюють комунікативні результати навчання, збільшення годин практичної підготовки та на відповідність Стандарту вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», затвердженому наказом МОН № 961 від 10.07.2019р.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час спілкування із студентами та роботодавцями встановлено, що обговорення пропозицій щодо удосконалення змісту ОП відбувались. Створені і працюють фокус-групи із числа здобувачів вищої освіти. Вирішальна роль у всіх процесах, пов'язаних з функціонуванням

внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності (ВСЗЯ) НАУ, належить студентському самоврядуванню, діяльність якого впливає на основні освітні, фінансово-господарські та інші процеси НАУ.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Представники стейкхолдерів (Спілки підприємців малих, середніх та приватизованих підприємств України, Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України) є членами робочої групи з розробки та перегляду освітньої програми, що зафіксовано в освітній програмі та висвітлено на сайті ЗВО - https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/OPP_projek_275/23_12_19/Pr_opezicii_po_076_prijnata_standaru.pdf Також кафедра у цьому напрямку співпрацює з об'єднанням представників роботодавців - Федерацією роботодавців України. Представники роботодавців залучаються до рецензування освітньої програми.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Так як дана ОП існує лише один рік, то випускників даної ОП ще не було та інформації щодо їх працевлаштування не було можливості отримати. Але спілкування з працівниками НАУ та роботодавцями показало, що переважна більшість із них є випускниками даного університету різних років за різними спеціальностями. Випускники підтримують ініціативи університету, проводять зустрічі зі студентами, беруть участь в організації проходження практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В відомостях самооцінювання зазначено, що Внутрішня система забезпечення якості в ЗВО реалізується через виконання наступних процедур <https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/quality-procedures.html> Хоча проекти ОП на сайті не висвітлено. Офіційних скарг щодо провадження освітньої діяльності за ОП закладу вищої освіти не надавалось. У ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час реалізації ОП «Підприємництво та бізнес-технології» недоліків виявлено не було, але групою її розробників було проведено перегляд освітніх компонент з позицій необхідності забезпечення компетентностей відповідними освітніми компонентами, що розширюють комунікативні результати навчання, збільшення годин практичної підготовки та на відповідність Стандарту вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», затвердженому наказом МОН № 961 від 10.07.2019р

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Акредитація є первинною. На підставі загальних висновків та пропозицій 8.030504 «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» під час проведення акредитаційної експертизи 2011 року було висловлено ряд зауваження, які не входять до складу обов'язкових і спрямовані на поліпшення якості підготовки фахівців даного напрямку. Протягом 2011-2019 рр. керівництвом Національного

авіаційного університету, факультету економіки та бізнес-адміністрування та його випусковими кафедрами були відповідні заходи щодо реалізації цих рекомендацій. Таким чином, на теперішній час всі зауваження попередньої акредитаційної експертизи у Національному авіаційному університеті підготовки магістрів за спеціальністю 8.030504 «Економіка підприємства» як правонаступника підготовки здобувачів освіти в Національному авіаційному університеті за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОС «магістр» виконані.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до Положення про систему забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності НАУ створюється Рада з якості НАУ. Проект положення був обговорений на засіданні Науково-методичної комісії та прийнятий на засіданні Вченої ради НАУ (Положення про систему забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності <https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/12/Polozhennia%20pro%20sustemy.pdf> Також розроблено Проект Положення про раду якості Положення про Раду з якості https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/Polozhennya_pro_Radu_z_yak_ost%D1%96_NAU_proekt1_20_11_22.pdf Заклад вищої освіти прагне до підвищення культури якості шляхом регулярного опитування здобувачів вищої освіти щодо якості викладання навчальних дисциплін, проведення відкритих занять, залучення провідних фахівців-практиків, стимулювання підвищення кваліфікації викладачів

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Функціонування відділу моніторингу якості вищої освіти, наявність у відкритому доступі нормативних документів щодо моніторингу та забезпечення якості освіти. Існування чітких процедур щодо розроблення та оновлення освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Зважаючи на часті зміни вимог ринку праці для фахівців цієї ОП, рекомендовано вносити необхідні коригування чи доповнення до освітньої програми не рідше одного разу на рік. Доцільно запровадити ефективні фінансові інструменти для постійного матеріального стимулювання результативної діяльності гарантів у контексті реального покращення якості ОП. Варто забезпечити формування об'єктивного рейтингового оцінювання викладачів, зважаючи на прогресивний досвід деяких інших ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.4, та 8.6. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 8.3, 8.5 та 8.7, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Усі документи, що стосуються освітнього процесу розміщені на сайті та мають вільний доступ. Зокрема це:

Статут ЗВО <https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/pro-universitet/statut-universitetu.html>

Концепція інноваційного розвитку https://nau.edu.ua/site/variables/news/2017/12/%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A6%D0%95%D0%9F%D0%A6%D0%86%D0%AF%202017_11.pdf

Стратегія розвитку https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Strategija_NAU_2019.pdf

Положення про організацію освітнього процесу https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/polozhennya/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu_v_Natsionalnomu_aviatsiinomu_universyteti.pdf

Положення про підвищення кваліфікації (стажування) НПП НАУ https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/5/2_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B2%20%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%84_%D0%B0%D0%BA%D1%82.pdf

Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у НАУ http://cnt.nau.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_18_07_19.pdf

Положення про запобігання та протидію булінгу, мобінгу, кібербулінгу, харасменту НАУ https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/Buling_mobing_2019.pdf

Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату <https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/12/Polozhennia%20plagiat.pdf>

Положення про систему забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності <https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/12/Polozhennia%20pro%20sustemy.pdf>

Оскільки файли є вільними для доступу, будь-який охочий може ознайомитися з ними, що дуже зручно для абітурієнтів, студентів та стейкхолдерів. Також є поле для пошуку, що полегшує орієнтування на сайті та швидкого доступу до інформації. Недоліком є відсутність в НАУ положення для визнання результатів навчання, які отримані здобувачами у системі неформальної освіти та положень щодо організації дуальної освіти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті НАУ наявний відповідний розділ щодо проектів ОП – ОПП 2019 - проект та пропозиції по проекту сайт ЗВО - забезпечення якості - проекти - проекти освітньо-професійних програм - <https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/proekti-osvitno-profesiynih-program.html>

проект ОП ПБТ - https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/OPP_projek_275/23_12_19/Projekt_2019_opp_PBT_mag_076.pdf

пропозиції стейкхолдерів: - https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/OPP_projek_275/23_12_19/Propozicii_po_076_prijnata_standaru.pdf

Під час інтерв'ю з проектною групою та аналізу документів було виявлено, розробка ОП 2019 з врахуванням Стандарту вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», затверженому наказом МОН № 961 від 10.07.2019р. не була закінчена до початку навчального процесу 2019-2020 н.р.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати

навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

ОПП	2018	року	-	затверджена:
сайт НАУ - забезпечення якості - інформаційний пакет ЄКТС - інформація щодо освітніх програм - інформація щодо освітніх програм 2018 - Факультет економіки та бізнес-адміністрування - Другий (магістрський) рівень вищої освіти - Підприємництво та бізнес-технології - потрібно вибрати опцію - освітньо-професійна програма - https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/EKTS/OPP_2019/FEBA/11_076_mag.pdf				
ОПП	2019	року	-	затверджена:
сайт НАУ - забезпечення якості - інформаційний пакет ЄКТС - інформація щодо освітніх програм - інформація щодо освітніх програм 2019 - Факультет економіки та бізнес-адміністрування - Другий (магістрський) рівень вищої освіти - Підприємництво та бізнес-технології - потрібно вибрати опцію - освітньо-професійна програма - https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/EKTS/2019_new/OPP_2019_New/FEBA/076_mag_2019_opp.pdf У документі відображено загальну інформацію про програму, програмні компетентності, перелік компонент, форми підсумкового контролю за компонентами, структурно-логічну схему освітньої програми тощо. Структурно-логічна схема освітньої програми сформована недостатньо чітко. Окремо на сайті, у репозитарії ФЕБА, також розміщено робочі програми усіх освітніх компонентів, включених до освітньої програми (http://er.nau.edu.ua/?locale=uk). Обсяг інформації по ОП, що оприлюднена на сайті, є достатнім для зацікавлених роботодавців, а також для того, щоб забезпечити можливість потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу на цю програму.				

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Інформація щодо організації та регулюванні освітнього процесу є у вільному доступі, освітня програма та будь-які інші дані, що може зацікавити як здобувача вищої освіти, так і роботодавця є легкодоступною.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Рекомендовано розміщувати на сайті університету для обговорення зі стейкхолдерами проекти ОП із запропонованими змінами від робочої групи (вимоги стандарту, пропозиції академічного середовища тощо). Відсутнє публічне розміщення інформації від роботодавців та студентів щодо наданих пропозицій із удосконалення освітньої програми. Після громадського обговорення проекту ОП рекомендовано на сайті ЗВО оприлюднювати таблицю із пропозиціями стейкхолдерів. Відсутність в університеті правил для визнання результатів навчання, які отримані здобувачами у системі неформальної освіти та процедур дуальної освіти.
--

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 та 9.3. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 9.2, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження (розділ активується лише якщо це PhD-програма)

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

--

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

--

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

--

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

--

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

--

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

--

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

--

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

--

Рівень відповідності Критерію 10:

Рівень А / Рівень В / Рівень Е / Рівень F

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час роботи експертної групи були створені належні умови, надана вся інформація, документи, які необхідні для ефективної роботи експертів. Дані із відомості самооцінювання були підтвержені під час зустрічей та відповідними документами.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	-

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

[не має] дорадчий висновок представника роботодавців

[не має] окремі думки членів експертної групи

[https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Procedura_akreditac%D1%96i/rozklad_akreditacii_12_2019/2019_12_AKRKDITAC%D0%86YA_rozklad.pdf] програма відвідування ЗВО

[не має] інші документи _____

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)

Вагонова О.Г.

Члени експертної групи (електронні підписи)

Лук'янова В.В.
Родіна О.В.